

Innholdsoversikt

Kapittel 1 Innledning	29
Kapittel 2 Saksbehandling	75
Kapittel 3 Gjennomføringsformer	162
Kapittel 4 Innhold i fengselsstraffen	264
Kapittel 5 Kontrolltiltak og styringsmidler i fengslene	287
Kapittel 6 Brevveksling, besøk, telefoning og videosamtale	373
Kapittel 7 Utgang fra fengslene	405
Kapittel 8 Løslatelse	441
Kapittel 9 Varetekt og andre reaksjoner når det er særskilt bestemt i lov	473
Kapittel 10 Forvaring	495
Kapittel 11 Samfunnsstraff	532
Kapittel 12 Ungdomsstraff	558
Kapittel 13 Betinget dom med vilkår om narkotikaprogram med domstolskontroll eller program mot ruspåvirket kjøring	566
Kapittel 14 Innkalling til straffegjennomføring og utsettelse av straffegjennomføringen	573
Litteratur	585
Lov 18.05.2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven)	589
Lover, forskrifter og internasjonalt regelverk	631
Domsregister	647
Stikkord	651

Innhold

Forkortelser	27
---------------------------	----

Kapittel1

Innledning	29
1.1 Fra fengselslov til straffegjennomføringslov.....	29
1.2 Straffegjennomføringens rettskilder.....	30
1.2.1 Overordnede rettskilder	31
1.2.1.1 Grunnloven	31
1.2.1.2 Menneskerettigheter og internasjonale konvensjoner ...	32
1.2.2 Grunnleggende regler.....	36
1.2.2.1 Straffegjennomføringsloven	36
1.2.2.2 Annen lovgivning	37
1.2.2.3 Forskrifter	38
1.2.2.4 Retningslinjer	39
1.2.2.5 Rundskriv	39
1.2.2.6 Lokale bestemmelser	40
1.2.2.7 Uskrevne regler	40
1.2.2.8 Tilgang til regelverket	40
1.2.3 Kilder for utfylling og fortolkning.....	41
1.2.3.1 Lovforarbeider og etterarbeider	41
1.2.3.2 Lovens formål	43
1.2.3.3 Rettspraksis	43
1.2.3.4 Kriminalomsorgens praksis	44
1.2.3.5 Juridisk litteratur	44
1.2.3.6 Sivilombudets uttalelser	45
1.2.3.7 Internasjonale føringer	46
1.3 Straffegjennomføringslovens generelle prinsipper	48
1.3.1 Formålet med straffegjennomføringen, strgfjl. § 2.....	48
1.3.1.1 Hensynet til formålet med straffen	48
1.3.1.2 Motvirke nye straffbare handlinger	51
1.3.1.3 Betyggende for samfunnet	51
1.3.1.4 Sikre innsatte tilfredsstillende forhold	52
1.3.1.5 Gjenopprettende prosess	52
1.3.1.6 Avhjelpe negative virkninger av isolasjon	54
1.3.2 Innholdet i straffegjennomføringen, strgfjl. § 3	54

1.3.2.1	Sikkerhetsmessig forsvarlig	54
1.3.2.2	Fremme domfeltes tilpasning til samfunnet	55
1.3.2.3	Barns rett til samvær med sine foreldre	55
1.3.2.4	Aktivitetsplikt	56
1.3.2.5	Gradvis overgang fra fengsel til full frihet	57
1.3.2.6	Fritidsaktiviteter	57
1.3.3	Alminnelige prinsipper for sikkerhetsvurdering	57
1.4	Forvaltningssamarbeid.....	61
1.4.1	Samarbeidsavtaler og tilbakeføring	62
1.5	Kriminalomsorgens organisasjon.....	64
1.5.1	Organisasjonen.....	64
1.5.2	Ansvarsområder	65
1.6	Tilsynsråd.....	66
1.7	Innsatte og domfelte under 18 år	67
1.8	Innsatte og domfelte kvinner	71

Kapittel 2

Saksbehandling	75	
2.1	Generelt om saksbehandling	75
2.1.1	Kriminalomsorgens skjønnsutøvelse.....	76
2.2	Grunnleggende forvaltningsrettslige prinsipper	76
2.2.1	Legalitetsprinsippet	77
2.2.2	Det kontradiktoriske prinsipp.....	77
2.2.3	Nøytralitets- og saklighetsprinsippet	78
2.2.4	Likhetsprinsippet.....	78
2.2.5	Forholdsmessighetsprinsippet.....	79
2.3	Bevisbyrderegler.....	80
2.4	Gangen i saksbehandlingen.....	82
2.4.1	Alminnelige søknader i fengsel.....	82
2.4.2	Disiplinærsaker i fengsel.....	83
2.4.3	Alminnelige søknader i friomsorgen.....	84
2.4.4	Bruddsaker i friomsorgen.....	84
2.4.5	Klagesaker	86
2.4.5.1	Saker avgjort på lokalt nivå	86
2.4.5.2	Saker avgjort på regionalt nivå	87
2.5	Myndighet til å treffe avgjørelser	87
2.5.1	Avgjørelsesmyndighet i saker der domfelte gjennomfører samfunnsstraff.....	88
2.5.2	Avgjørelsesmyndighet i saker der domfelte gjennomfører fengselsstraff og forvaring.....	88

2.5.3	Avgjørelsesmyndighet ved overføring mellom fengsler.....	89
2.5.4	Intern delegasjon av avgjørelsesmyndighet.....	90
2.5.5	Midlertidig beslutning.....	90
2.6	Saksbehandlingsregler.....	90
2.6.1	Enkeltvedtak.....	91
2.6.2	Hvor finner vi saksbehandlingsreglene?.....	92
2.6.3	Følgene av brudd på saksbehandlingsreglene.....	94
2.6.3.1	Ugyldighet.....	94
2.6.3.2	Omgjøring.....	95
2.6.3.3	Erstatning.....	95
2.6.3.4	Kritikk fra Sivilombudet eller andre tilsynsorganer.....	96
2.7	Nærmere om de enkelte saksbehandlingsreglene.....	96
2.7.1	Habilitetsregler.....	96
2.7.1.1	Når er en tjenesteperson inhabil?.....	96
2.7.1.2	Konsekvensen av at en person er inhabil.....	98
2.7.1.3	Hvem avgjør om en person er inhabil?.....	99
2.7.2	Veiledningsplikt.....	99
2.7.3	Saksbehandlingstid og foreløpig svar.....	101
2.7.4	Muntlig konferanse.....	104
2.7.5	Nedtegning av opplysninger.....	104
2.7.6	Rett til fullmektig.....	105
2.7.6.1	Hvem kan være fullmektig?.....	105
2.7.6.2	Hvilke rettigheter har en fullmektig?.....	106
2.7.7	Taushetsplikt.....	106
2.7.7.1	Hvem har taushetsplikt?.....	106
2.7.7.2	Hva innebærer taushetsplikten?.....	107
2.7.7.3	Hvilke opplysninger omfattes av taushetsplikten?.....	107
2.7.7.4	Hvem gjelder taushetsplikten overfor?.....	109
2.7.7.5	Unntak fra taushetsplikten.....	109
2.7.7.6	Opphevelse av taushetsplikten i forbindelse med vitneførsel og politiavhør.....	117
2.7.7.7	Kriminalomsorgens adgang til å innhente taushetsbelagte opplysninger.....	118
2.7.8	Forhåndsvarsling og uttalelse.....	119
2.7.8.1	Unntak fra varslingsplikten.....	120
2.7.9	Utrednings- og informasjonsplikt.....	121
2.7.10	Dokumentinnsyn (partsoffentlighet).....	123
2.7.10.1	Innsattes/domfeltes rett til innsyn i saksdokumenter - hovedregel.....	123
2.7.10.2	Begrensninger i innsynsretten.....	124

	2.7.10.3	Hvordan kan dokumentinnsynet gjennomføres?	129
	2.7.10.4	Avslag på rett til innsyn	129
2.7.11		Skriftlighet	130
2.7.12		Begrunnelse og underretning.....	130
	2.7.12.1	Når kan begrunnelse unnlates?	131
	2.7.12.2	Begrunnelseens innhold og form	131
	2.7.12.3	Underretning	134
2.7.13		Klageadgang.....	135
	2.7.13.1	Klageinstans	137
	2.7.13.2	Klagefrist	137
	2.7.13.3	Klagens form og innhold	138
	2.7.13.4	Behandling av klager på lokalt nivå	138
	2.7.13.5	Utsettelse av iverksettelsen (oppsettende virkning)	140
2.7.14		Omgjøring uten klage	140
2.8		Varsling til fornærmede eller deres etterlatte.....	141
2.8.1		Hvordan skal varsling skje?	143
2.8.2		Nærmere om innholdet i varslingen ved ulike saker	144
	2.8.2.1	Permisjon/straffavbrudd	144
	2.8.2.2	Straffegjennomføring i egen bolig	146
	2.8.2.3	Frigang	146
	2.8.2.4	Unndragelse	146
	2.8.2.5	Løslatelse fra fengsel	146
	2.8.2.6	Prøveløslatelse fra forvaring	147
2.9		Behandling av personopplysninger i kriminalomsorgen	148
2.9.1		Hvem kan kriminalomsorgen behandle opplysninger om?	149
2.9.2		Hvilke opplysninger kan kriminalomsorgen behandle?.....	149
2.9.3		Til hvilke formål kan kriminalomsorgen behandle personopplysninger?	150
2.9.4		Kvalitetskrav	151
2.9.5		Tilgang til personopplysninger.....	151
2.9.6		Utlevering av taushetsbelagte opplysninger	151
2.9.7		Informasjon om bruk av personopplysninger	152
2.9.8		Den registrertes rett til innsyn	152
2.9.9		Særskilt om behandling av opplysninger i Infolyt-systemet	154
	2.9.9.1	Informasjonsplikt	155
	2.9.9.2	Ansattes tilgang til informasjon	155
	2.9.9.3	Innsynsrett	156
	2.9.9.4	Datatilsynets kontrollkompetanse	156
2.10		Vedlegg til innsattes søknader.....	157

Kapittel3

Gjennomføringsformer 162

3.1 Ulike former for straffegjennomføring 162

 3.1.1 Innsettelse i fengsel 162

3.2 Fengsel med høyt sikkerhetsnivå 164

 3.2.1 Avdeling med særlig høyt sikkerhetsnivå 166

 3.2.1.1 Vilkår for innsettelse 166

 3.2.1.2 Sikkerhet og kontroll 169

 3.2.1.3 Særlige tiltak for å avverge skadelige følger av
 isolasjon 171

 3.2.1.4 Saksbehandling 173

 3.2.2 Avdeling for innsatte med særlige behov (ressursavdeling)..... 174

 3.2.3 Ungdomsenhet 175

3.3 Fengsel med lavere sikkerhetsnivå..... 176

 3.3.1 Vilkår for direkte innsettelse i fengsel med lavere
 sikkerhetsnivå 177

 3.3.1.1 Sikkerhetsvurdering og straffens formål 177

 3.3.2 Vilkår for overføring til fengsel med lavere sikkerhetsnivå..... 179

 3.3.2.1 Tidspunkt 179

 3.3.2.2 Sikkerhetsvurdering og straffens formål 180

 3.3.3 Saksbehandling..... 181

3.4 Overgangsbolig..... 181

 3.4.1 Vilkår for direkte innsettelse i overgangsbolig..... 182

 3.4.1.1 Sikkerhetsvurdering og straffens formål 182

 3.4.2 Vilkår for overføring til overgangsbolig 182

 3.4.2.1 Tidspunkt 183

 3.4.2.2 Hensiktsmessig for å fremme en positiv utvikling og
 motvirke ny kriminalitet 183

 3.4.2.3 Sikkerhetsvurdering og straffens formål 183

 3.4.3 Særlige regler som gjelder ved straffegjennomføring i
 overgangsbolig..... 184

 3.4.3.1 Sysselsetting 184

 3.4.3.2 Permisjon 184

 3.4.3.3 Aktivitetsutganger 185

 3.4.3.4 Kontrolltiltak 185

 3.4.3.5 Besøk 185

 3.4.4 Saksbehandling..... 185

3.5 Overføring mellom fengsler 186

 3.5.1 Vilkår for overføring 186

3.5.2	Saksbehandling.....	191
3.6	Gjennomføring av straff i institusjon «§ 12-soning».....	192
3.6.1	Vilkår for overføring til institusjon.....	192
3.6.1.1	Tidspunkt og varighet	192
3.6.1.2	Nødvendig for å bedre innsattes evne til å fungere sosialt og lovlydig eller andre tungtveiende grunner taler for det	194
3.6.1.3	Krav til institusjonen	195
3.6.1.4	Rusforbud	196
3.6.1.5	Sikkerhetsvurdering og straffens formål	197
3.6.2	Permisjon/utganger fra institusjonen.....	197
3.6.3	Gjennomføring av hele straffen i institusjon	199
3.6.4	Finansiering	200
3.6.5	Brudd på vilkår	202
3.6.6	Saksbehandling.....	202
3.7	Gjennomføring av straff i sykehus.....	205
3.7.1	Vilkår for gjennomføring av straff i sykehus.....	205
3.7.2	Tilsyn og vakthold	205
3.7.3	Saksbehandling.....	206
3.8	Gjennomføring av straff i egen bolig uten elektronisk kontroll etter strgjfl. § 16	207
3.8.1	Vilkår for å få innvilget gjennomføring av straff i egen bolig.....	207
3.8.1.1	Tidspunkt for overføring og lengde på dom	208
3.8.1.2	Særlig positiv utvikling	208
3.8.1.3	Hensiktsmessig for å sikre en fortsatt særlig positiv utvikling og motvirke ny kriminalitet	209
3.8.1.4	Formålet med straffen og sikkerhetsmessige hensyn - utilrådelighetsvurdering	211
3.8.1.5	Særlig om domfelte under 18 år	211
3.8.2	Betingelser for å få innvilget straffegjennomføring i egen bolig ...	212
3.8.3	Krav til domfelte under straffegjennomføringen	213
3.8.3.1	Egnetetsvurdering	215
3.8.4	Særvilkår som <i>kan</i> settes	215
3.8.5	Gjennomføringsplan	217
3.8.6	Permisjoner.....	217
3.8.7	Oppfølging og kontroll.....	218
3.8.8	Reaksjoner ved brudd	218
3.8.9	Finansiering	219
3.8.10	Løslatelse	219
3.8.11	Saksbehandling.....	220

3.9	Gjennomføring av straff i egen bolig med elektronisk kontroll (EK).....	221
3.9.1	Vilkår for å få innvilget gjennomføring av straff med elektronisk kontroll.....	222
3.9.1.1	Lengde på dom / gjenstående straffegjennomføring	223
3.9.1.2	Hensiktsmessig for å sikre en positiv utvikling og motvirke ny kriminalitet	225
3.9.1.3	Formålet med straffen og sikkerhetsmessige hensyn - utilrådelighetsvurdering	226
3.9.2	Betingelser for å få innvilget straffegjennomføring med elektronisk kontroll.....	233
3.9.3	Krav til domfelte under straffegjennomføringen	236
3.9.4	Særvilkår som <i>kan</i> settes	238
3.9.5	Gjennomføringsplan og aktivitets skjema	238
3.9.6	Permisjoner.....	239
3.9.7	Straffavbrudd	240
3.9.8	Kontroll av vilkår	240
3.9.9	Reaksjoner ved brudd.....	243
3.9.10	Nærmere om elektronisk kontroll for varig soningsudyktige (EKVAS)	245
3.9.11	Finansiering	247
3.9.12	Løslatelse	247
3.9.13	Saksbehandling.....	248
3.10	Bøteteneste	252
3.11	Prøveløslatt med vilkår	254
3.12	Overføring til straffegjennomføring i hjemlandet (soningsoverføring).....	254
3.12.1	Overføring til annet nordisk land.....	255
3.12.1.1	Saksgang	255
3.12.2	Overføring til land utenfor Norden.....	256
3.12.2.1	Overføringskonvensjonen (frivillig overføring)	256
3.12.2.2	Tilleggsprotokollen (overføring uten innsattes samtykke)	257
3.12.2.3	Saksgang	257
3.12.2.4	Bilaterale avtaler	260
3.12.2.5	Ad hoc-avtaler	261
3.12.2.6	Informasjonsutveksling mellom kriminalomsorgen og utlendingsmyndighetene	261
3.13	Overføring til fortsatt straffegjennomføring i annen stat (Nederland).....	261

Kapittel 4

Innhold i fengselsstraffen	264
4.1 Kontaktbetjent	264
4.1.1 Kontaktbetjentens hovedoppgaver	265
4.2 Fremtidsplan og individuell plan.....	266
4.2.1 Fremtidsplan.....	266
4.2.2 Individuell plan.....	266
4.2.3 Ansvarsgruppe.....	267
4.3 Fellesskap.....	267
4.3.1 Begrensninger i fellesskapet.....	269
4.3.2 Enerom og dublering/flermansrom.....	270
4.4 Sysselsetting	270
4.4.1 Arbeid.....	271
4.4.2 Opplæring.....	272
4.4.3 Programvirksomhet.....	273
4.4.4 Andre tiltak.....	275
4.4.5 Tyrili Stifinnerteam.....	275
4.4.6 Rusmestringsenheter	276
4.5 Dagpenger	277
4.6 Lufting	278
4.7 Fritidsaktiviteter.....	279
4.8 Religiøs virksomhet.....	279
4.9 Helsetjeneste	280
4.10 Private eiendeler.....	282
4.10.1 Særlig om datautstyr	284
4.11 Bruk av rusmidler	285
4.12 Kontaktutvalg.....	286

Kapittel 5

Kontrolltiltak og styringsmidler i fengslene	287
5.1 Undersøkelse av personer og gjenstander som skal inn i fengslet	289
5.1.1 Hvem og hva kan undersøkes?	289
5.1.1.1 Særregler for advokat og offentlig myndighetsrepresentant	290
5.1.2 Ulike typer undersøkelser	291
5.1.2.1 Bruk av teknisk utstyr	291
5.1.2.2 Bruk av hund	292
5.1.2.3 Visitasjon	293
5.1.3 Virkninger av positivt utslag, funn av ulovlige gjenstander eller manglende medvirkning til kontroll/visitasjon	294

5.2	Undersøkelse av innsatte, deres rom og eiendeler	297
5.2.1	Hvem og hva kan undersøkes?	298
5.2.2	Ulike typer undersøkelser og kontrolltiltak	298
5.2.2.1	Bruk av teknisk utstyr	299
5.2.2.2	Bruk av hund	299
5.2.2.3	Visitasjon	299
5.2.2.4	Kroppsvistasjon	299
5.2.2.5	Fotografering	305
5.2.2.6	Teknisk overvåkingsutstyr	306
5.2.2.7	Pust- og bevegelsessensor	306
5.3	Tiltak ved funn av ureglementerte gjenstander.....	307
5.4	Undersøkelser for å avdekke bruk av rusmidler mv.....	308
5.4.1	Urinprøve, spyttprøve og liknende	308
5.4.2	Spesialtoalett og radiologisk undersøkelse	312
5.4.3	Kroppslig undersøkelse	313
5.4.4	Saksbehandling.....	315
5.5	Bruk av tvangsmidler	316
5.5.1	Ulike typer tvangsmidler	317
5.5.2	Når kan tvangsmidlene benyttes og hvordan?	318
5.5.3	Spesielt for innsatte under 18 år	327
5.5.4	Bruk av fysisk makt	327
5.5.5	Saksbehandling.....	328
5.6	Utelukkelse fra fellesskapet.....	330
5.6.1	Utelukkelse fra fellesskapet som forebyggende tiltak etter strgjfl. § 37	331
5.6.1.1	Utelukkelse av en enkelt innsatt	331
5.6.1.2	Utelukkelse av alle eller enkelte innsatte (kollektiv utelukkelse)	336
5.6.1.3	Gjennomføring av utelukkelsen	338
5.6.1.4	Utelukkelse av innsatte under 18 år	340
5.6.2	Saksbehandling.....	341
5.6.3	Utelukkelse fra fellesskapet som forebyggende tiltak etter strgjfl. § 17 andre ledd.....	345
5.6.4	Umiddelbar utelukkelse fra fellesskapet etter strgjfl. § 39	346
5.6.5	Utelukkelse fra fellesskapet som følge av utbrudd av allmennfarlig sykdom	347
5.7	Reaksjoner på brudd (disiplinærreaksjoner).....	348
5.7.1	Hvem kan ilegges reaksjon?	348
5.7.2	Vilkår for å ilegge reaksjon	349
5.7.2.1	Brudd på regler (lovprinsippet)	349

5.7.2.2	Straffrihetsgrunner – Nødverge/nødrett	351
5.7.2.3	Skyldevne (tilregnelighet) – innsattes psykiske helsetilstand	351
5.7.2.4	Skyldkrav	352
5.7.2.5	Beviskrav	353
5.7.2.6	Medvirkning	356
5.7.2.7	Forsøk	356
5.7.3	Ulike typer reaksjoner.....	358
5.7.4	Utmåling og valg av reaksjon	361
5.7.5	Betinget reaksjon.....	362
5.7.5.1	Russamtalen	363
5.7.6	Avbrytelse eller ettergivelse av reaksjonen.....	364
5.7.7	Straffbare handlinger.....	365
5.7.7.1	Anmeldelse eller reaksjon?	365
5.7.7.2	Anmeldelse i tillegg til reaksjon?	366
5.7.7.3	Særlig om unndragelse av straffegjennomføring	368
5.7.7.4	Særlig om unnlatt oppmøte til straffegjennomføring	370
5.7.8	Saksbehandling.....	371

Kapittel 6

	Brevveksling, besøk, telefoning og videosamtale	373
6.1	Brevveksling.....	374
6.1.1	Når kan postsending nektes utlevert eller sendt?.....	375
6.1.2	Ulike typer kontrolltiltak.....	378
6.1.3	Når skal kontroll gjennomføres?.....	378
6.1.3.1	Avdeling med særlig høyt sikkerhetsnivå	379
6.1.3.2	Fengsel med høyt sikkerhetsnivå	379
6.1.3.3	Fengsel med lavere sikkerhetsnivå og overgangsbolig ..	380
6.1.3.4	Særregler for advokat og offentlig myndighetsrepresentant	381
6.1.3.5	Særregler for andre særlige offentlige etater, yrkesgrupper m.m.	381
6.1.4	Særlig om elektronisk postsending.....	382
6.2	Besøk	383
6.2.1	Antall besøk og varighet	383
6.2.2	Hvem kan besøke innsatte?	383
6.2.2.1	Besøksstillatelse	384
6.2.3	Når kan innsatte nektes å motta besøk?	385
6.2.4	Ulike typer kontrolltiltak.....	387
6.2.5	Når skal kontroll gjennomføres?.....	388

6.2.5.1	Avdeling med særlig høyt sikkerhetsnivå	388
6.2.5.2	Fengsel med høyt sikkerhetsnivå	388
6.2.5.3	Fengsel med lavere sikkerhetsnivå og overgangsbolig ..	389
6.2.5.4	Særregler for advokat og offentlig myndighetsrepresentant	389
6.2.5.5	Særregler for andre særlige offentlige etater, yrkesgrupper m.m.	391
6.2.6	Gjennomføring av besøket.....	391
6.2.7	Særlig om besøk av barn (personer under 18 år)	392
6.2.7.1	Besøksleilighet og besøkshus	393
6.2.8	Besøksvenn.....	395
6.3	Telefonering.....	396
6.3.1	Antall telefonsamtaler og varighet	396
6.3.2	Dekning av utgifter.....	396
6.3.3	Når kan telefonering nektes?	397
6.3.4	Ulike typer kontrolltiltak.....	398
6.3.5	Når skal kontroll gjennomføres?	400
6.3.5.1	Avdeling med særlig høyt sikkerhetsnivå	400
6.3.5.2	Fengsel med høyt sikkerhetsnivå	400
6.3.5.3	Fengsel med lavere sikkerhetsnivå og overgangsboliger	400
6.3.5.4	Særregler for advokat og offentlig myndighetsrepresentant	401
6.3.5.5	Særregler for andre særlige offentlige etater, yrkesgrupper osv.	401
6.3.5.6	Kritikk av regelverket om telefonkontroll og kriminalomsorgens praktisering av dette	402
6.4	Videosamtale.....	403

Kapittel 7

Utgang fra fengslene	405
7.1 Ulike typer utgang fra fengsel	405
7.2 Sikkerhetsvurdering og hensyn til straffens formål	406
7.3 Fremstilling	406
7.3.1 Tidspunkt.....	407
7.3.2 Behov	407
7.3.3 Sikkerhetsvurdering og kapasitet	408
7.3.4 Kontrolltiltak.....	408
7.3.5 Avgjørelsesmyndighet og ansvar for gjennomføring.....	409
7.4 Permisjon	410

7.4.1	Ordinær permisjon.....	411
7.4.1.1	Tidspunkt	411
7.4.1.2	Formålstjenlig	412
7.4.1.3	Sikkerhetsvurdering og hensynet til straffens formål	413
7.4.1.4	Varighet	413
7.4.1.5	Antall	413
7.4.2	Velferdspermisjon	416
7.4.2.1	Tidspunkt	417
7.4.2.2	Særlige og vektige grunner	417
7.4.2.3	Sikkerhetsvurdering og hensynet til straffens formål	419
7.4.2.4	Varighet	419
7.4.2.5	Antall	419
7.4.3	Korttidspermisjon.....	419
7.4.3.1	Tidspunkt	420
7.4.3.2	Nødvendig eller formålstjenlig for domfeltes rehabilitering	420
7.4.3.3	Sikkerhetsvurdering og hensynet til straffens formål	421
7.4.3.4	Varighet	421
7.4.3.5	Antall	421
7.4.4	Utgifter ved permisjon.....	422
7.4.5	Saksbehandling.....	422
7.5	Straffavbrudd	423
7.5.1	Straffavbrudd pga. innsattes helsetilstand eller av andre særlig tungtveiende grunner (strgjfl. § 35).....	423
7.5.1.1	Tidspunkt	424
7.5.1.2	Domfeltes helsetilstand eller særlig tungtveiende grunner	424
7.5.1.3	Varighet	425
7.5.1.4	Sikkerhetsvurdering og hensynet til straffens formål	426
7.5.1.5	Dekning av reiseutgifter	426
7.5.2	Straffavbrudd ved søknad om benådning, innsettelse i varetekt, unndragelse av straffegjennomføringen eller brudd på prøveløslatelsesvilkår.....	427
7.5.3	Straffavbrudd ved gjennomføring av subsidiær fengselsstraff etter ubetalte bøter.....	428
7.5.4	Saksbehandling.....	428
7.6	Vilkår som gjelder under permisjon og straffavbrudd.....	429
7.6.1	Obligatoriske vilkår	429
7.6.2	Særlige vilkår	430
7.6.3	Konsekvenser ved brudd på vilkår.....	434

7.7	Frigang.....	435
7.7.1	Tidspunkt og varighet.....	435
7.7.2	Hensiktsmessig for å forebygge kriminalitet og styrke innsattes tilpasningsevne og rehabilitering.....	436
7.7.2.1	Frigang til arbeid	437
7.7.2.2	Frigang til opplæring	437
7.7.2.3	Frigang til program	438
7.7.2.4	Frigang til andre tiltak	438
7.7.3	Sikkerhetsvurdering, kontroll og hensynet til straffens formål	438
7.7.4	Saksbehandling.....	439

Kapittel 8

Løslatelse	441	
8.1	Løslatelse fra varetekt	441
8.2	Løslatelse fra dom.....	442
8.2.1	Forberedelser	442
8.2.2	Tidspunkt for løslatelse.....	443
8.2.2.1	Tidspunkt for prøveløslatelse	443
8.2.2.2	Spesielt for innsatte som er dømt i utlandet	443
8.2.2.3	Prøveløslatelse uten gjeninnsettelse	444
8.2.2.4	Løslatelse etter halv gjennomføringstid	444
8.2.2.5	Løslatelse kort tid før løslatelse ellers skulle finne sted (fremskutt løslatelse)	446
8.2.2.6	Løslatelse fra subsidiær fengselsstraff	448
8.2.2.7	Løslatelse fra forvaring	448
8.2.2.8	Løslatelse etter benådning	449
8.2.3	Nærmere om prøveløslatelse.....	450
8.2.3.1	Historikk og hensyn	450
8.2.3.2	Når kan prøveløslatelse nektes?	451
8.2.3.3	Ny vurdering etter avslag på søknad om prøveløslatelse	458
8.2.4	Prøvetid og vilkår.....	459
8.2.4.1	Prøvetid	459
8.2.4.2	Hovedvilkår	459
8.2.4.3	Møteplikt og særvilkår	459
8.2.4.4	Endring av vilkår	464
8.2.4.5	Kontrolltiltak	465
8.2.5	Brudd på vilkår i prøvetiden.....	465
8.2.5.1	Ny straffbar handling	465
8.2.5.2	Brudd på møteplikt og særvilkår	466

8.2.5.3	Straffavbrudd ved brudd på vilkår	470
8.2.5.4	Frist for å begjære gjeninnsettelse	471
8.2.6	Saksbehandling.....	471

Kapittel 9

Varetekt og andre reaksjoner når det er særskilt bestemt i lov	473	
9.1	Pågrepelse og varetektsfengsling.....	474
9.1.1	Vilkår for pågrepelse og varetektsfengsling	474
9.1.2	Fastsettelse av brev- og besøksforbud m.m.....	479
9.1.3	Fastsettelse av isolasjon.....	479
9.1.4	Varetektsfradrag.....	481
9.2	Fengsling etter særskilte lovbestemmelser.....	483
9.3	Særlige regler som gjelder for varetektsinnsatte og andre som er fengslet etter bestemmelse i særskilt lov	484
9.3.1	Overføring fra politiarrest og plassering av innsatte	484
9.3.1.1	Overføring til annet fengsel eller politiarrest	486
9.3.2	Generelt om behandling av denne gruppen innsatte for å forebygge skadelige virkninger av fengslingen	487
9.3.2.1	Mottak i fengsel	488
9.3.2.2	Menneskelig kontakt	489
9.3.2.3	Kommunikasjon med politiet	490
9.3.2.4	Fremstilling	490
9.3.2.5	Sysselsetting	491
9.3.3	Fellesskap og lufting.....	491
9.3.4	Arbeid, opplæring, program og andre tiltak.....	491
9.3.5	Private penger	492
9.3.6	Helsetjeneste	492
9.3.7	Dekning av reiseutgifter ved løslatelse	493
9.3.8	Foregrepet soning.....	493

Kapittel 10

Forvaring	495	
10.1	Hva er forvaring?	495
10.2	Når kan forvaring idømmes?	496
10.2.1	Spesielt når lovbryteren er under 18 år.....	500
10.3	Forvaringens lengde.....	501
10.4	Plassering av forvaringsdømte	502
10.4.1	Overføring til annet fengsel.....	503
10.4.2	Overføring til institusjon	504
10.5	Innholdet i forvaringen	505

10.5.1	Observasjon og kartlegging.....	506
10.5.2	Forvaltningssamarbeid	508
10.5.3	Fremstilling og permisjon.....	508
10.5.4	Frigang	509
10.5.5	Utelukkelse fra fellesskapet som forebyggende tiltak	510
10.6	Løslatelse fra forvaring	511
10.6.1	Hvem avgjør spørsmålet om prøveløslatelse?	512
10.6.2	Forberedelse til prøveløslatelse og gangen i saksbehandlingen ..	512
10.6.3	Hvordan vurdere spørsmål om prøveløslatelse?	514
10.6.4	Prøvetid	516
10.6.5	Fastsettelse av vilkår	516
	10.6.5.1 Nærmere om vilkårene som kan settes	517
	10.6.5.2 Nærmere om opphold i hjem eller institusjon «refusjonsordningen» / «statlig finansiert prøveløslatelse»	522
10.6.6	Endring av vilkår og forlengelse av prøvetiden	524
10.6.7	Brudd på vilkår / gjeninnsettelse	526
10.7	Overføring fra psykisk helsevern til anstalt under kriminalomsorgen (tidligere ordning)	528
10.8	Forvaring i forhold til sikring.....	529
	10.8.1 Likheter og ulikheter mellom forvaring og sikring.....	529
	10.8.2 Overgangsregler	531

Kapittel 11

Samfunnsstraff	532	
11.1 Når kan samfunnsstraff idømmes?.....	532	
11.2 Hva bestemmer retten?	534	
11.3 Samfunnsstraffens innhold.....	535	
	11.3.1 Samfunnsnyttig tjeneste	536
	11.3.2 Program.....	537
	11.3.3 Andre kriminalitetsforebyggende tiltak	537
	11.3.4 Valg av tiltak.....	539
	11.3.5 Endring av innholdet	542
	11.3.6 Saksbehandling.....	542
11.4 Iverksettning av dom på samfunnsstraff.....	542	
11.5 Krav til domfelte	543	
	11.5.1 Hovedkrav	543
	11.5.2 Tilleggskrav.....	545
11.6 Undersøkelser og kontrolltiltak.....	546	
11.7 Straffavbrudd	547	

11.7.1	Straffavbrudd pga. domfeltes helsetilstand eller andre særlig tungtveiende grunner etter strgfjl. § 57	548
11.7.1.1	Varighet	549
11.7.1.2	Vilkår som kan settes ved straffavbrudd	549
11.7.2	Straffavbrudd ved vilkårsbrudd, begjæring om omgjøring og ny straffbar handling	550
11.8	Konsekvenser ved brudd på vilkår som ikke består av ny straffbar handling	551
11.8.1	Vilkår for å ilegge reaksjon	552
11.8.2	Ulike typer reaksjoner	553
11.9	Konsekvenser ved ny straffbar handling	556

Kapittel 12

Ungdomsstraff	558	
12.1	Når kan ungdomsstraff idømmes?	558
12.2	Hva bestemmer retten?	561
12.3	Ungdomsstraffens innhold	561
12.4	Krav til domfelte	562
12.5	Konsekvenser ved brudd på vilkår for ungdomsstraff	563
12.6	Kriminalomsorgens rolle ved ungdomsstraff	564
12.7	Øvrige ungdomsreaksjoner i regi av konfliktrådet	564

Kapittel 13

Betinget dom med vilkår om narkotikaprogram med domstolskontroll

eller program mot ruspåvirket kjøring	566	
13.1	Narkotikaprogram med domstolskontroll (ND)	566
13.1.1	Innhold	568
13.1.2	Krav til domfelte	569
13.1.3	Reaksjoner på brudd	570
13.2	Program mot ruspåvirket kjøring (RK)	570
13.2.1	Innhold	571
13.2.2	Reaksjoner på brudd	572

Kapittel 14

Innkalling til straffegjennomføring og utsettelse av

straffegjennomføringen	573	
14.1	Innkalling til straffegjennomføring	573
14.1.1	Saksbehandlingsregler	574
14.1.2	Tidspunkt for innkalling	575

14.1.3	Domfeltes mulighet til å påvirke tidspunktet for straffegjennomføringen.....	576
14.1.3.1	Umiddelbar gjennomføring	576
14.1.3.2	Justering av oppmøtetidspunktet	576
14.1.4	Overføring av varetektsinnsatte til fullbyrding av straff.....	577
14.1.5	Konsekvenser ved unnlatt oppmøte	577
14.2	Utsettelse av straffegjennomføringen.....	578
14.2.1	Utsettelse på grunn av søknad om benådning	578
14.2.2	Utsettelse på grunn av domfeltes helsetilstand	578
14.2.3	Utsettelse av andre vektige grunner	580
14.2.4	Saksbehandling.....	582
	Litteratur	585
	Lov 18.05.2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven)	589
	Lover, forskrifter og internasjonalt regelverk.....	631
	Domsregister.....	647
	Stikkord	651